

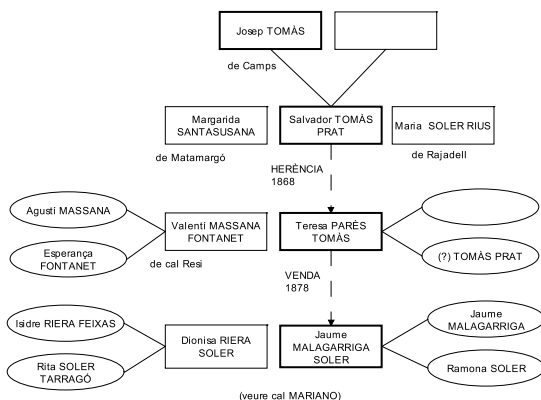
EDICIÓ: Grup de divulgació de la història de Fals, Associació Cultural i Recreativa de Fals
COL·LABORACIÓ: Ajuntament de Fonollosa, Cooperativa UMAC, Arxíu Comarcal de Manresa

ASSOCIACIÓ CULTURAL I RECREATIVA DE FALS
Carrer de les escoles, s/n
08259 Fals (Fonollosa)
Telèfon: 938368003

El contingut d'aquesta edició és de divulgació de la història local del poble de Fals. En cap cas es vol ferir la sensibilitat de ningú i, serà d'agrair que qualsevol errada o inexactitud en els escrits, sigui comunicada als redactors de Falchs.

Cal Cistelleret

La història d'aquesta casa comença un 19 de setembre de 1802. La Maria Alsina del Tatger i el seu primogènit Bonaventura, fill del primer marit, van vendre's aquest dia un trosset més de terra al Raval d'Oliveres, per tal que el comprador s'hi fes la casa. El Raval ja comptava aleshores amb unes nou o deu cases construïdes. El comprador era Salvador Tomàs Prat, un parcer vingut de fora que havia arribat a Fals amb la idea de fer-se una casa per viure i fundar una família. El seu pare era el Josep Tomàs, de Camps, i segurament estava emparentat amb el Joan Tomàs o Tomasa de cal Pinsà i amb l'Adjutori Tomàs de cal Cisteller. El Salvador també era cisteller, però, ja sigui perquè era de baixa estatura o perquè era el germà petit, la qüestió és que era anomenat "el cistelleret", i aquest va ser el nom amb que va ser coneguda casa seva. El terreny per la casa era quadrat i mesurava vuit canes de costat, i en va pagar 30 lliures. Naturalment, en el preu hi anava inclòs l'hortet situat a la vora del torrent de Cantacorbs.

Un temps després, l'agost de 1813, va tornar a fer tractes amb el Tatger i va aconseguir que li cedissin un tros de cinc quartans a sobre del seu hort, termenejant amb l'hort de cal Mariano, el secà de cal Regueret, fins a arribar al cingle de dalt. La peça era per plantar-hi cereal i el tracte era que havia de donar al Tatger la cinquena del gra de la collita. Va aconseguir la concessió pel preu simbòlic d'una tassa d'aigua, que l'Andreu Llussà es va beure a la salut del Salvador. Entre

altres pactes, hi havia el dret de pas, el de poder fer una era sobre el cingle i el permís de tallar els oms i altres arbres que fessin nosa. Un cop posats d'acord en els detalls, el Salvador va pagar al comptat les parts corresponents a 14 collites. El Tatger va conformar-se amb 28 lliures i 2 sous. Sabem també que el Cistelleret tenia un olivar de 5 quarteres i una vinya de unes 5 o 6 quarteres, pertanyent al mas de la Torre Sagimona. Hem recollit encara una altra informació curiosa referent al Salvador. El 1824 Joan Selga Junyent, un jove pobre de Castelltallat, va entrar a l'exèrcit com a substitut del poble de Fals. La "Sociedad de Socorros Mutuos" local va pagar al Selga la quantitat de 200 lliures, i aquest les va lliurar al Salvador perquè les hi guardés o les invertís en algun negoci. Així ho va fer i el 1837 les va prestar a Joan Vilà Torra, de cal Canonge, a canvi d'un interès. Va succeir que el Selga no va tornar de la guerra i el 1861 el jutge el va declarar oficialment mort. Aleshores, els germans del soldat van reclamar els cèntims al Salvador, i aquest els va tornar les 200 lliures, més 40 lliures d'interessos.

El Salvador va estar casat dues vegades; el 1802 es va casar a Rajadell amb una vídua del poble, la Maria Soler Rius, vídua de Francesc Dalmau. No van tenir fills. Posteriorment es va casar amb Margarida Santasusana, de Matamargó, amb qui tampoc va tenir fills. El 5 d'octubre de 1868 el Cistelleret va passar a millor vida. Malgrat que no va deixar testament, no hi va haver cap problema, perquè en els capítols matrimonials de la seva neboda Teresa Parés Tomàs l'havia fet hereva. La Teresa era filla d'una germana del Salvador, i havia vingut de Castellgalí a Fals per casar-se el 1843 amb el noi Valentí Massana Fontanet, de cal Resi. La Teresa i el Valentí tenien set fills i s'estaven a cal Resi. No els interessaven massa les terres de l'oncle difunt, així que van decidir desfer-se'n; es van vendre l'olivar a Josep Baraldés Centelles per 1.840 ptes. i la vinya de la Torre a Ramon Prat Massana per 1.600 ptes. A la casa del Raval hi va seguir vivint la Margarida Santasusana fins a la seva mort.

El Valentí Massana va manllevar 54 duros a Domingo Grau, de cal Tinai, i va posar cal Cistelleret com a penyora. El 12 de setembre de 1878, la Teresa, amb consentiment del seu consort, va vendre's la casa i l'hort al seu veí Jaume Malagarriga Soler, de cal Mariano, per 2.670 pessetes. En realitat no es van embutxacar ni un cèntim amb la venda, ja que els diners

Llinda d'una obertura

van servir per cancel·lar els deutes amb el Tinai i el mateix Malagarriga. La història de cal Cistelleret s'acaba aquí ja que els compradors van obrir una obertura a la paret mitgera que separava les dues cases, que es trobaven adossades d'esquena a esquena, i de dues cases en van fer una de més gran; l'actual cal Mariano. De cal Cistelleret, que tenia l'entrada a la banda nord, donant al carreret, en queda com a vestigi una llinda d'una finestra, que porta la data 1802, una foto de la qual il·lustra el present article.